

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

13. Circà Religiosorum furta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

CAPVT XIII.

Circà Religiosorum furta.

PROBL. XXI X.

In furtis Religiosorum ex Monasterij bonis est, & non est peccatum lethale minor quantitas, quam necessaria est ad lethale peccatum in filiorum familiis furis.

130
Minor quantitas necessaria est, quam in filio.

MINOR quantitas in Religiosorum furtis ad lethale peccatum sufficit, quam ad filiorum lethale furtum. Quia Religiosi non inter filios, sed inter seruos seu famulos computantur: cum quidquid acquirunt, acquirunt Monasterio, sicut serui, qui quicquid acquirunt, dominis acquirunt, non sibi. At minor quantitas sufficit ad lethale seruorum furtum, quam ad lethale furtum filiorum. Adde, Superiores grauius castigant Religiosi furtum, quam patens furtum filij, in quo se plus inuitum ostendit. Sic nonnulli Iuniperi, quos pressio nomine affert. Fagundez Decalog. lib. 7. capit. 5. numer. 1.

131
Non sufficit minor quantitas.

Non sufficit minor quantitas ad furtum lethale Religiosorum, quam ad lethale filiorum furtum. Quia Religiosi respectu suorum Monasteriorum inter filios, non inter seruos, vel famulos computantur, cum de bonis Monasterij tanquam filij alantur, & uti filij, non ut serui tractari debeant. At ad lethale filiorum furtum maior requiritur quantitas, quam ad furtum lethale seruorum. Ita Sanchez lib. 7. de Relig. cap. 21. numer. 31. Rebel. lib. 3. de iust. part. 1. question. 15. section. 3. numero 22. Grassi part. 1. decis. lib. 3. cap. 5. numero 51. Fagundez ibidem, numer. 2.

132
Hoc mihi certum.

Hoc mihi certum. Cum igitur de Religiosis sicut de filiis ratiocinatum sit, quantitatem necessariam ad lethale eorum furtum iam indico. Cum Monasteria plerumque egena sint, & Religiosi paupertatis loco adstringantur, non pro filiis ditissimorum hominum, sed pro filiis eorum, qui mediocri pollent facultate, eos quoad furtum regulare debemus. Vnde uti superius de hisce filiis diximus non peccare lethaler, si à parentibus inuitis clam vrentur quinque, aut sex argenteorum valorem ob rationabile praesumptam eorum voluntatem, ita de Religiosis dixerim, quantitatem maiorem quinque, aut ad summum sex argenteis furtum mortale constituere, nisi alia minor fuerit speciatim à Superioribus assignata. Certe licet Superiores minora Religiosorum furta grauius quandoque ferant, & seuerius corripiant, quam parentes, in quo se ostendunt inuitos: ad id quidem est, quoad modum clam accipiendi, & ob Sacrilegium veniale ob paupertatis votum, ac Regularis vitae institutum: non verò quoad substantiam praesumendum

est enim eos velle eam concedere facultatem, si ab eis efflagitaretur. At si id egerent quoad substantiam, irrationabiles sunt grauius autem venialiter Religiosi delinquent id gerentes, ob vitae Regularis perfectionem.

PROBL. XXX.

Religiosus minutatim furto accipiens quantitatem quinque vel sex Regalium, quae furtum graue constituit, peccat, & non peccat lethaliter mox, ac ultimo furtiolo eam quantitatem attingit.

Lethaler non peccat. Quia obiectum ultimi furti non est tota summa ad culpam lethalem requisita, & reliqua furta iam praeterite, quorum summa similiter quantitatem mortalem non attingebat, vnde nulla remanet ratio, ob quam mortale esse dicamus cum praeterita furta ad mortale non sufficiant, & acceptio ultimi hinc, & nunc mortalis non sit, & sit obiectum huius furtioli modo facti. Deinde quia in penalibus, & odiosis non fit penarum coacervatio, nec multi casus modici efficiunt vni ad penam mortis sufficientem, ut docet Iason ad l. si idem cum eodem, numer. 5. & 4. ff. de iurisd. domini. Indio. & Claudius numer. 1. & 2. Sic Nauar. sum. cap. 17. numer. 139. Vega in Trident. lib. 14. Grat. part. 1. decis. lib. 3. cap. 5. numer. 51. Lessi. lib. 1. cap. 2. dub. 8. numer. 451. Carbon. de restit. qu. 3. sine.

Peccat lethaliter in illa vltima rei paruae acceptione si ad praecedentia animaduertat. Quia vltima acceptione posita, notabile damnum existit: & ea ablata, cessat, & quicumque animaduertit, ex actu suo leui subsequi alteri notabile damnum, illud gerendo, mortaliter delinquit. Et quia paruae quantitates in materia furti in vnum coalescunt. Ita Sotus l. de iust. qu. 4. art. 3. Sanchez lib. 7. sum. cap. 21. numer. 6. Medina 1. 2. q. 88. art. 4. Valq. ibi. d. 146. cap. 2. n. 5. Rodrig. tom. 1. sum. cap. 150. numer. 8. Vlent. 2. 2. qu. 10. d. 5. punct. 5. Fagund. Decal. lib. 7. cap. 5. numer. 4. Nauarra de restit. lib. 3. cap. 1. part. 1. dub. 5. numero 52. Tolet. libro 5. capite 16. numero 5. Rebel. de iust. part. 1. libro 3. quast. 15. sect. 4. numer. 30.

Probabiliorem sententiam hanc esse iudicari. Nam etsi obiectum vltimae acceptionis per se acceptum, & ab aliis seunctum sit veniale: at ut adiungitur cum aliis praecedentibus furtis notabilem efficit quantitatem, & notabilem Monasterio damnum infert. Religiosus igitur minima accipiens ex Monasterij bonis, & sibi approprians, aut conferens externis absque Superiorum facultate, quando in vltimo furtiolo ad notabilem peruenit quantitatem, lethaliter delinquit.

* *

PROBL.

PROBL. XXXI.

*Prælati, ac Superiores locales Religionis,
verbi gratiâ, Abbates, Priores, Recto-
res, Abbatiffæ, &c. possunt, & non
possunt sine furti reatu dare domesti-
cis, & externis singulis mensibus duos,
aut tres aureos de Monasterij facultati-
bus.*

136 *Possunt hoc*
Prælati loca-
les sine furti
reatu.

Possunt Superiores in pia opera expendere, dare singulis mensibus sine furti reatu, cubo duos aut tres nummos aureos. Quia credendum est Provinciales, & Generales tacite solum huiusmodi Prælatorum locum facultati annuere, quos videtur ad rectam administrationem pertinere. Sic aliqui, quos tacito nomine refert Azor. rom. 1. libr. 12. cap. 12. quaest. 4.

137 Minime id Prælati locales possunt pro cau-
 Minime id sa quantumvis pia de facultatibus Monaste-
 possunt rij aut Collegij plus quam decem aureos, vel
 vna vice, vel minutatim impertire subditis;
 aut externis, (quantitas enim maior donanda
 ad Provinciales pertinet, qui habent amplio-
 rem iurisdictionem, & quasi Episcopalem.)
 Quia si huiusmodi facultas Prælato locali in-
 esset, ea posset cum maximo Monasterij, aut
 Collegij damno abuti. Itæ Corduba *sum. g. 54.*
dub. vlt. dicto 1. Ludou. Lopez par. 1. Instr.
cap. 1. §. 5. & lib. 2. de contract. cap. 40. Hieron.
Flamma par. 3. metho. cap. 13. §. 1. Nauarra de
restit. lib. 3. cap. 1. par. 3. dub. 1. finit.

138 Ego quidem existimo, quantitatē quæ ad
Hoc existimo
prudētia de-
terminandum
arbitrio.
 Prælati localis libitum potest sine furtive reatu
 & facultatibus conuentus expendi, arbitrio
 prudentis definiendum esse. In ea autem arbi-
 tranda hæc debere considerari iudicari oportet;
 ac facultates Monasterij, dignitas Prælatu-
 rum, vices occurrentes, ac quantitas quæ in singu-
 lis impenditur, qualitas personarum, quibus
 elemosyna donanda, abundantia, vel penuria
 terræ, Religio, ac Superiorum consuetu-
 do, & alia huiuscemodi. Quod à P. Sancio ro-
 2. Decalog. lib. 7. cap. 19. num. 42. Molina tom. 2.
 de iustit. 2. 276. ac Suario tom. 3. de Relig. libr. 8.
 Ap. 15. num. 13. didici.

PROBL. XXXII.

Religiosus expulsus acquirens sibi non liberatur à furti reatu, quicquid acquirit, acquirit & non acquirit Monasterio.

139
Nonnulla
suppono.

Suppono ex communi Doctorum Religio-
sorum professum expulsum nihil tanquam
suum sibi sine furti reatu acquirere posse,
neque habere dominium earum rerum, quas
post electionem in saeculo acquirit. Quia ma-
neret verè Religiosus tribus viti substantiali-
bus adstrictus, licet in voto paupertatis, &
obedientiae non ita obligetur, ac si in Mona-
sterio maneret. Quæserim igitur, cuinam ac-
quirat? An Monasterio?

140 Non acquiritur Monasterio. Quia non est actu Monasterij membrum, nec illi subiectus.

nec de illius bonis alitur. Vnde si sit Religio-
sus exemptus acquirit Pontifici summo; si non
sit exemptus, sed subiectus Episcopo, acquirit
Episcopo, cuius est subditus. Sion Navar. com-
mento 2. de Regular. num. 33.

Probabilis prima sententia est, sed secundam probabiliorē, tenendamque iudico. Atamen licet Religiosus expulsi non habeat dominium eorum bonorum, quæ in saeculo post ejectionem acquirit, habet vsum, & commoditatem, & administrationem eorum. Quia quoad victum, & vestitum, &c. à Monasterio non pendet. Possum autem licet & validè, dum vivunt, docare ad licita & honesta quicquid voluerint verbi gratia, ad dotem puellarum, ad capellæ instructionem, ad subveniendū egenis propinquis, ad redemptionem captivorum, &c. Hæc enim omnia ratione huiusmodi vsum, & administrationis à Religione dū eiciantur, eis tacitè concedi censetur. Non tamen possunt testari, quia testandi potestas voto paupertatis repugnat. Lege Sancium *tom. secundo à Decalog. lib. 6. cap. 9. num. 46.*

PROBL. XXXIII.

Si Religiosus eietia aliquid in illicita expendat,
ille, qui ab eo accepit, tenetur, & non
tenetur ea Monasterio resti-
tuere.

Tenetur quidem. Quia huiusmodi eieci
non sunt domini, sed administratores ad
usum tantum pios, licitos, & honestos: nec Su-
periores Religionis, nec ipsa Religio eis pos-
sunt concedere facultatem aliquid ad vilius il-
licitos expendendi, vt suppono extract. de Re-
ligionis statu vltimo Volum. meæ Theologiæ
Moralis subiuciendo. Sic nonnulli, quorum
sententiam valde esse probabilem docent.
Lecti. lib. 2. cap. 4. 1. dub. 1. num. 11; & Sanchez
tom. 2. Decalog. lib. 6. capite 9. numero 46. Fauet
Clement. 1. de statu Monach.

Non tenetur qui accepit, restituere Monasterio. Quia eiectus valide potest (si non licet) bona, quorum administratione fungitur, in
 Eg. illicita

illicita expendere; tota enim commoditas, usus ac dispositio illorum bonorum, et dum vivit, à Religione relinquatur, ac si Religiosus non esset. Ita Sanch. citatus, num. 47. Lessi. num. 113. Molin. tom. 2. de iust. d. 276. § d. 520.

¹⁴⁵ Certum ferè mihi, hoc probabilius esse, credere scilicet, huiusmodi effectos ita se habere, ac si non addit, cui in ea parte pareant, & cuius ductum sequantur. Unde quoad acquisitionem, & alienationem illorum bonorum perinde se habent, ac si sui iuris essent, & dominium illorum bonorum haberent. Et quamvis dum in Religione manebant ea facultas tam ampla eis licite, aut valide eis concedi nequebatur per expulsiōem eo ipso illis veluti à iure datur, cum iam pro tunc non maneat perfectè voto paupertatis tam stricte illigati. Peccatum vero, quod in illa illicita expensione committunt, non est Sacrilegium contra paupertatis votum, sed est instar peccati, quod seculares alij perpetrant sic illicitè sua bona expendentes: cum ipsi de huiusmodi bonis possint in vita dispendere, ac si merè seculares essent. Vti docet Sanch. ubi sup. num. 48.

PROBL. XXXIV.

Furtivus est, & non est Religiosus, qui volenti sibi aliquid notabile largiri, orat, ut alteri sui contemplatione donet.

¹⁴⁶ Est furti reus.

Est furti planè reus. Quia Clemens VIII. prohibuit Religiosis munera donationes præter leviore quæque esculenta, & poculenta, seu ad devotionem, & Religionem pertinentia munuscula; nam in eo motu proprio, §. Id autè, in fine, dicitur: Prohibemus Religiosis missiones munerum non solum per se, verum etiam per alios directè, vel indirectè. At hæc videtur indirecta donatio: perinde enim videtur esse, ac si Religiosus tacite acciperet, & mittat amico, aut consanguineo, nam quod mea sit causa, meum quodammodo dicitur. Præterea ait, ff. de edendo; & consequenter etiam paupertatis voto adversatur, cum Religiosus disponat, & acquirat absque Superioris licentia; per votum enim hoc non solum, non potest Reli-

giosus sibi acquirere, sed nec alteri. Et quidem si hoc non sit indirectè dare, non apparet, quid per indirectam donationem intelligamus. Præterea quia l. 2. ff. de calumniar. ait: Non refert, an ipse pecuniam acceperit, an alij inserui dari. Tandem quia donata viro ab vxoris consanguineis censentur in dubio donata vxori, ut docet Sanch. lib. 6. de matrim. d. 26. num. 11. Ergo donata ab externo consanguineis, vel amicis Religiosis, eius intuitu Religioso donata censentur. Sic nonnulli, quos presso nomine indicat Fagund. l. 7. de cal. lib. 7. cap. 7. num. 1. & 2. Igitur est reus furti Monasterium prius eo, quod externo cuidam eius contemplatione fuit impensum.

Non est reus furti. Quia quando Religiosus offerenti, ac volenti sibi dare munus, dicit: ¹⁴⁷ *Acceptare non possum, nec ea re indige; sed gratum mihi facies, si consanguineo, vel amico pauperi largiaris, nihil acceptat, nec expresse, nec tacite, imò inhabilitatem suam ad acceptandum profiteretur, sed tantum intercedit, ac rogat, ut ille alij donet.* At si Religiosus prius expresse, vel tacite acceptaret, & postea dari amico peteret, tunc nec à furto, nec à voti paupertatis violatione excusaretur; non à furto, nam per acceptationem res Monasterio acquiritur: quidquid enim Religiosus acquirit, non sibi, sed Monasterio acquirit: & sicut furti esset reus donando aliquid ex bonis iam à Religione acquisitis: ita & hoc donando, quod iam per acceptationem illius Religioni acquisitum manet, dum Superior tali acceptationi non contradicit, qua in re nullus prudens Superior contradicere censetur; non à voti paupertatis violatione, quia sine licentia donat. Ita Fagund. Decal. lib. 7. cap. 7. numer. 3. & 4. Sanch. lib. 6. de matrim. d. 4. num. 7. Sola libel. quo motum proprium Clement. VIII. exposuit, num. 73.

Idem censeo adiciens, huiusmodi Religiosum, qui rem sibi donatam absque vlla causa acceptare non vult, sed rogat alteri impendi, contra charitatem delinquere; priuat enim eo munere Monasterium. Causam tamen iustam non acceptandi crediderim esse, nè Superior cogitet Religiosum nimiam cum externis familiaritatem habere, maxime si ob id aliquid in Religione incommode patiretur.

¹⁴⁸ Idem censeo.